

תפ"ח (ירושלים) 36026-12-15 - מדינת ישראל נ' מקדאד אלחייח

תפ"ח (ירושלים) 36026-12-15 - מדינת ישראל נ' מקדאד אלחייח מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 36026-12-15

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

מקדאד אלחייח (עציר)

על-ידי ב"כ עו"ד אבו אחמד בסול

בית המשפט המחוזי בירושלים

[09.11.2016]

לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

גזר-דין

סגן הנשיא, י' נועם:

1. בהכרעת-דין מיום 12.7.16 הורשע הנאשם, על-פי הודאתו, בעבירת ניסיון רצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובעבירת החזקת סכין - לפי סעיף 186 לחוק הנ"ל.

הודאתו של הנאשם ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, לפיו הוגש נגדו כתב-אישום מתוקן שבו תוקנו עובדות כתב-האישום המקורי. במסגרת ההסדר הסכימו הצדדים לעתור להטלת מאסר בפועל לתקופה של שש-עשרה שנים וחצי, בצד מאסר על תנאי ופיצוי נפגע העבירה בסכום של 25,000 ₪. עוד הוסכם, כי בתיאור האירועים בפרשת גזר-הדין לא יחרגו הצדדים מעובדות כתב-האישום המתוקן, לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן.

2. להלן עובדות כתב-האישום המתוקן העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה.

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, עובר ליום 22.10.15, החליטו הנאשם וחברו מחמוד גנימאת (להלן - מחמוד), שניהם תושבי כפר צוריק שבאזור הנתון לשליטת הרשות הפלסטינית, לבצע פיגוע טרור רצחני נגד יהודים. ביום 22.10.15 בשעת בוקר מוקדמת הגיעו השניים לרמת בית שמש, במטרה לרצוח יהודים. לצורך ביצוע הרצח, הצטיידו הנאשם ומחמוד מראש בסכינים, שאותם הסתירו בתוך בגדיהם. בשעה 7:10 המתינו השניים בתחנת אוטובוס ברח' יחזקאל ברמת בית שמש (להלן - התחנה). לאחר דקות ספורות הגיע לתחנה רכב הסעה של ילדים והנאשם ומחמוד עלו עליו. נהג הרכב אמר להם: "רדו למטה! זה לא שירות!". בתגובה, ירדו הנאשם ומחמוד מהרכב. בהמשך, עצר בתחנה אוטובוס "אגד" בקו 419, והנאשם ומחמוד שאלו את הנהג אם הוא מגיע לרמת בית שמש, הנהג סגר את הדלת והשניים נותרו בתחנה. בשלב זה הגיעה ניידת משטרה שהוזעקה למקום. משהבחינו הנאשם ומחמוד בניידת, הם התנפלו על המתלונן, מ' ק', אשר עבר בסמוך ועשה דרכו מבית הכנסת לביתו. הם דקרו אותו בסכינים בראשו ובחזהו בכוונה לגרום למותו. מיד לאחר הדקירה, נמלטו הנאשם ומחמוד מהמקום ולאחר מרדף קצר נורו ונתפסו. כתוצאה מהדקירות נגרמו למתלונן חתכים בקרקפת ובחזה. במעשים המתוארים לעיל ניסה הנאשם, בצוותא חדא עם מחמוד, לגרום למותו של המתלונן ואזרחים נוספים, וכן החזיק סכין מחוץ לתחום ביתו, שלא למטרה כשרה.

יצוין, כי כתוצאה מהירי של השוטרים לעבר הנאשם ומחמוד, לצורך נטרולם בעת ניסיון הרצח של המתלונן, נפגע מחמוד קשות, ומת מפצעיו; וכי הנאשם נפגע כתוצאה מהירי - באוזן, ביד, ברגל ובאיברים פנימיים. הוא אושפז למשך כחודשיים בבית-החולים "הדסה", ובהמשך - הועבר למשמורת שירות בתי הסוהר, ואושפז בתנאי מעצר.

3. לבקשת הצדדים הוזמן תסקיר משירות המבחן, חרף העונש המוסכם על-פי הסדר הטיעון, זאת שעה שהצדדים סברו כי קמה חובה להזמנת תסקיר, מחמת העובדה שהנאשם היה צעיר מגיל 21 בעת ביצוע העבירות. לאחר הגשת התסקיר הודיעו הצדדים, כי התסקיר הוזמן בטעות, שכן על-פי הדין לא קמה חובה להזמנת תסקיר לגבי נאשמים תושבי אזור הנתון לשליטת הרשות הפלסטינית.

4. הנאשם הנו יליד 2.9.95, רווק, תושב אזור יהודה ושומרון; והיה כבן 20 בעת ביצוע העבירות. בתסקיר שירות המבחן הובא הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, בהתאם לנתונים שמסר הנאשם בפגישתו עם קצין המבחן בבית המעצר. בתסקיר צוין, כי עובר למעצרו התגורר הנאשם, לסירוגין, בבית הוריו בחברון וברמאללה, למד באוניברסיטה הפתוחה בחברון, ובמקביל - עבד בעבודות מזדמנות בתחום הבניין. הנאשם מסר לקצין המבחן, כי הוא בן למשפחה נורמטיבית, כי אביו עובד בתחום ההוראה כמורה למתמטיקה, וכי אמו עקרת בית למרות שהיא בעלת תואר באדריכלות. הוא הוסיף, כי גדל בתנאים של חסכים פיסיים ורגשיים, על-רקע המצב הכלכלי המשפחתי הקשה של משפחתו. לדבריו, הוא סיים 12 שנות לימוד במגמה ריאלית, בהמשך למד כשנתיים לימודי תעודה בתחום הטכנולוגיה, ולאחר סיום לימודיו במכללה החל ללמוד לימודי תואר ראשון במדעי הטכנולוגיה באוניברסיטה הפתוחה בחברון. בשיחתו עם קצין המבחן, התקשה הנאשם לקבל אחריות על מעשיו, טען כי נכנס עם השותף לעבירה לישראל במטרה לחפש עבודה, וכי לאחר הכניסה ידע אותו השותף שהוא מתכנן לבצע פיגוע טרור ולמות כ"שהיד". הנאשם נטל אחריות חלקית על מעשיו, וטען כי לא היה מודע מראש לתכניתו של מחמוד. קצין המבחן תיאר בתסקירו את הפגיעות הפיסיות שנגרמו לנאשם כתוצאה מהירי בעת מעצרו, וציין כי בפגישה עמו התרשם מצעיר בעל מוגבלות גופנית - הן מוגבלות בשמיעה והן מוגבלות ורבלית. בהתייחסו לגורמי הסיכון לעבריינות עתידית, ציין שירות המבחן את ההתרשמות מהמגבלות הפיסיות והגופניות בעקבות הפגיעה, וכן את ההתרשמות שהנאשם בעל נטייה להיגררות אחר הסובבים אותו, מבלי לחשוב מראש על חומרת מעשיו וללא שקילת תוצאותיהם והשלכותיהם. באשר לגורמי הסיכון לשיקום ציין שירות המבחן את ההערכה כי מדובר בצעיר בעל אינטליגנציה תקינה ויכולת תקשורתית תואמת (על אף המוגבלות הפיסית ממנה הוא סובל כיום); את ההתרשמות כי הוא בן למשפחה בעלת ערכים נורמטיביים; וכן את יכולותיו וכוחותיו של הנאשם, הן בתחום הלימודים והן בתחום התעסוקתי. לאור האמור לעיל, ולנוכח חומרת העבירות, המליץ שירות המבחן על הטלת מאסר כעונש מוחשי מציב גבולות, בצד מאסר על תנאי כעונש הרתעתי נוסף, וכן פיצוי לנפגע העבירה.

5. בפרשת גזר הדין השמיעו הצדדים טיעונים לקוניים, זאת לנוכח העובדה שהגיעו להסדר כולל, החל על כל רכיבי הענישה. ב"כ המאשימה טען, כי העונש המוסכם מאזן בצורה ראויה בין מכלול שיקולי הענישה הרלבנטיים, והולם את רמת הענישה במקרים דומים. על כן, ביקש לאמץ את ההסדר. גם הסנגור ביקש לאמץ את ההסדר, בצינו כי מדובר בעונש חמור המאזן בין האינטרס הציבורי לבין עניינו של הנאשם.
6. אין צורך להכביר מילים על חומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם, ובפרט עבירת ניסיון הרצח. העבירה חמורה נוכח מהותה - ניסיון לקטול חייו של אדם; ונסיבות ביצועה - דקירות באמצעות סכין, על-ידי שני מפגעים, בפיגוע טרור על-רקע לאומני. כבר צוין על ידינו, לא אחת, בגזרי-דין אחרים בעניין עבירות של ניסיון רצח במהלך פיגועי טרור, כי על גזר-הדין ליתן ביטוי הולם לערך של שלמות הגוף ולערך קדושת החיים של כלל הציבור - אזרחים וגורמי אכיפת החוק - שהנאשם ומפגעים אחרים מבקשים לפגוע בערכים אלו בפיגועי טרור, כמו "פיגועי דקירה", כפי שאירע בעניינו, או פיגועים באמצעים אחרים, כמו פיגועי ירי או דריסה. בעניינו נסיבות ביצוע העבירה חמורות, עת החליטו הנאשם וחברו לדקור יהודים למוות, רק בשל היותם יהודים, והחלו לבצע את זממם כאשר ניסו לעלות לכלי רכב, תחילה לרכב הסעות שהסיע ילדים, ובהמשך - לאוטובוס. למרבה המזל, ולנוכח תושייתם של נהג רכב ההסעות ושל נהג האוטובוס, לא עלו הנאשם וחברו לכלי הרכב, והמחשבה - לו עלה בידיהם לעלות לאחד מכלי הרכב ולבצע את תוכניתם הרצחנית כלפי הילדים שנסעו ברכב או כלפי נוסעי האוטובוס - מזעזעת ומעוררת חלחלה. כאמור, בהמשך התנפלו הנאשם וחברו על המתלונן ודקרו אותו, בעת שעשה דרכו מבית הכנסת לביתו; ולמרבה המזל - תכניתם לקטול חיים לא צלחה עת הגיעה למקום נידת משטרה שהוזעקה על-ידי עוברים ושבים. על-רקע האמור, ולנוכח חומרת עבירת ניסיון הרצח, נסיבות ביצועה ותוצאותיה, מן הראוי להחמיר בדינו של הנאשם ולגזור עליו מאסר ממושך - זאת משיקולים של גמול והוקעת המעשים, מטעמים של הגנה על ביטחון הציבור, וכן מתכלית של הרתעה ממשית אפקטיבית - אישית וכללית.
- באירוע זה, כמו בפיגועי טרור נוספים בוצעה העבירה על-רקע לאומני; כאשר לדברי הנאשם - חברו, אשר ביקש להיות "שהיד", רתם אותו למעשה. כפי שכבר ציינו בגזרי-דין אחרים שניתנו על ידינו לאחרונה, האידיאולוגיה של כמיהה להפוך ל"שהיד", אגב ביצוע רצח של אחרים - אשר הופכת את המוות למטרה, ואת הרוצח ל"קדוש" ולדמות מוערכת - היא אידיאולוגיה רצחנית המופצת ברבים, כרעל וכאסר, במערכות מגוונות של הסתה פרועה; ומאומצת לכלל מימוש, הן על-ידי קנאים קיצוניים לדרך אידיאולוגית זו, והן על-ידי גורמים אחרים שקל לפתותם, כמו - ילדים, צעירים ומי שנתונים במצוקות שונות, וייתכן שהנאשם נכלל ביניהם.
7. כאמור, בעניינו הגיעו הצדדים להסכמה בעניין כל רכיבי הענישה; ולפיכך, אין צורך לבחון את עונשו של הנאשם לפי עקרונות התווית הענישה שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין.
- בנסיבותיו של המקרה הנדון, החלטנו שלא לסטות מהסדר הטיעון בכל הנוגע לרכיב המאסר בפועל המוסכם, כמו-גם בעניין רכיב הפיצוי; זאת לאור ההלכה הפסוקה, המורה כי ככלל על בתי-המשפט לאשר הסדרי טיעון בשל הטעמים הקשורים בחשיבותם ובמעמדם של הסדרים אלו (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002)). סבורים אנו, כי העונש המוסכם מצוי במתחם "אי-ההתערבות" של בית-המשפט בהסדרי טיעון, ואין מקום לסטות ממנו.
8. על-יסוד האמור לעיל, ולנוכח הסדר הטיעון בדבר העונש המוסכם, אנו גוזרים את דינו של הנאשם כדלהלן:
- א. למאסר בפועל לתקופה של שש-עשרה שנים וחצי, מיום מעצרו - 22.10.15.
 - ב. למאסר על-תנאי של שנה וחצי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת ניסיון רצח, או עבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה, או עבירת ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה.
 - ג. לפיצוי נפגע העבירה, בסכום של 25,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.6.17.
- המזכירות תמציא עותק מגזר הדין לשירות המבחן.
- הפרקליטות תעדכן את נפגע העבירה על פסיקת הפיצוי, ותמסור את פרטי הנפגע למזכירות בית-המשפט, לשם גביית הפיצוי.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, ח' בחשוון התשע"ז, 9 בנובמבר 2016, במעמד ב"כ המאשימה, הסנגור, הנאשם ומתורגמן של בית המשפט לשפה הערבית.